

Hagyományos és újszerű törésvonalak a kelet-közép-európai városfejlődésben

Páthy Ádám

Széchenyi István Egyetem

Regionális Tudományi és Közpolitikai Tanszék

Kis- és középvárosok szerepe a területi fejlődésben

A Magyar Regionális Tudományi Társaság XIV. vándorgyűlése

Nagyvárad, 2016. szeptember 15-16.

A kelet-közép-európai regionális központok fejlődési sajátosságai

Fő vizsgálati kérdések:

- A hazai regionális központok pozicionálása a makro-regionális térben
- A materiális és immateriális tényezők szerepének súlyozása, illetve a köztük fennálló interakciók vizsgálata
- Az átalakulás tipizálható dinamikus elemeinek megragadása

Módszerek:

- Másodlagos adatelemzés a régió 100 000 lakosúnál nagyobb városaira vonatkozóan
- Öt dimenzió (gazdasági, humán, társadalmi, kulturális, infrastruktúrális)
- Első lépésben „hagyományos” mutatóképzés és klasszifikáció

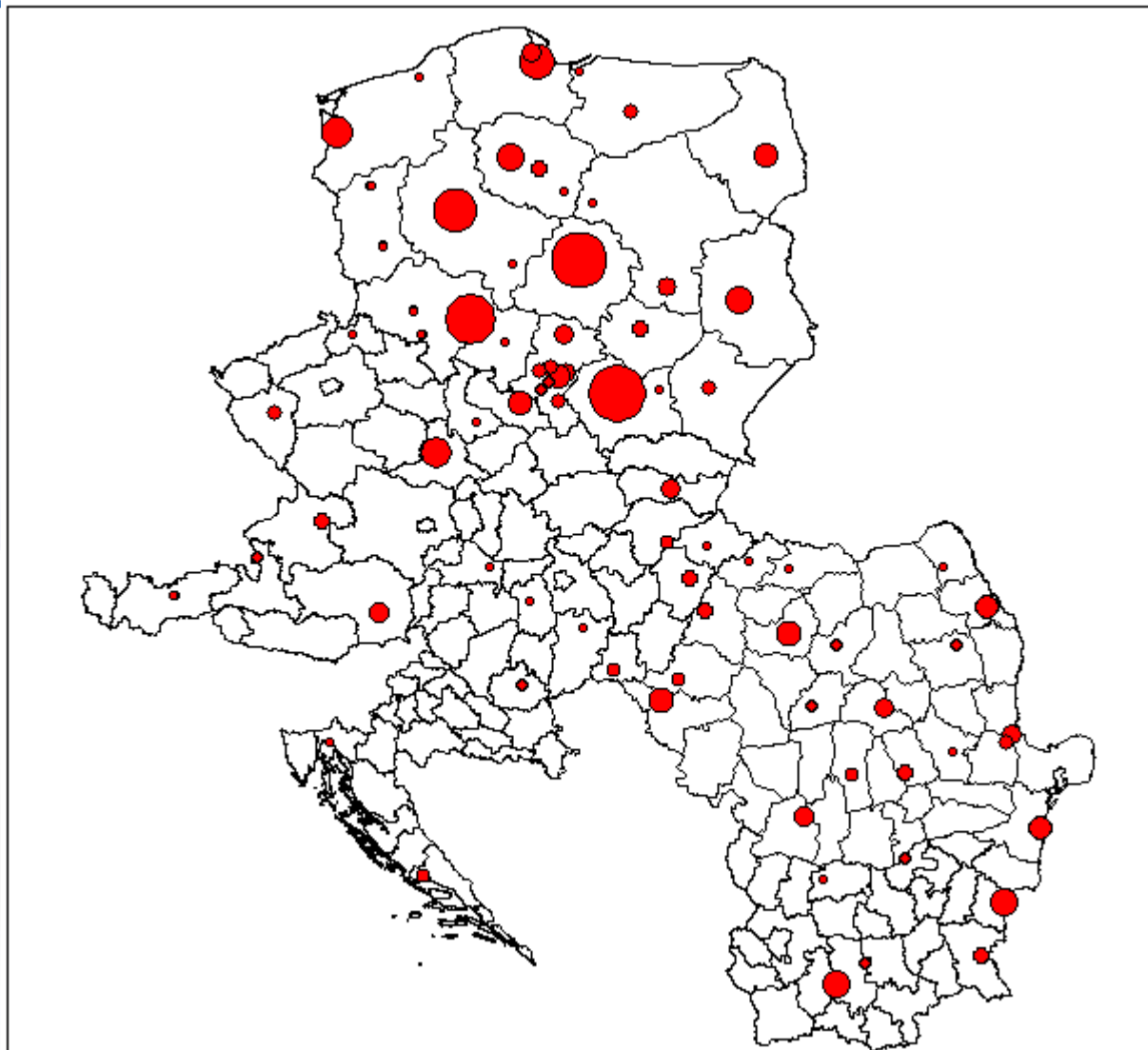

Nyugat-kelet	Belső
A városfejlődés eltérő bázisai	Két- vagy háromlépcsős régió
Megkésettség	Az államterületek változása
Területi munkamegosztás	Az erőforrások koncentrációja a nagyközpontokban
Területi instabilitás	A második szint eltérő súlyai
Államszocialista berendezkedés	A régióközpontok helye a fejlesztéspolitikában
Bekapcsolódás a globális hálózatokba	

A vizsgált városok

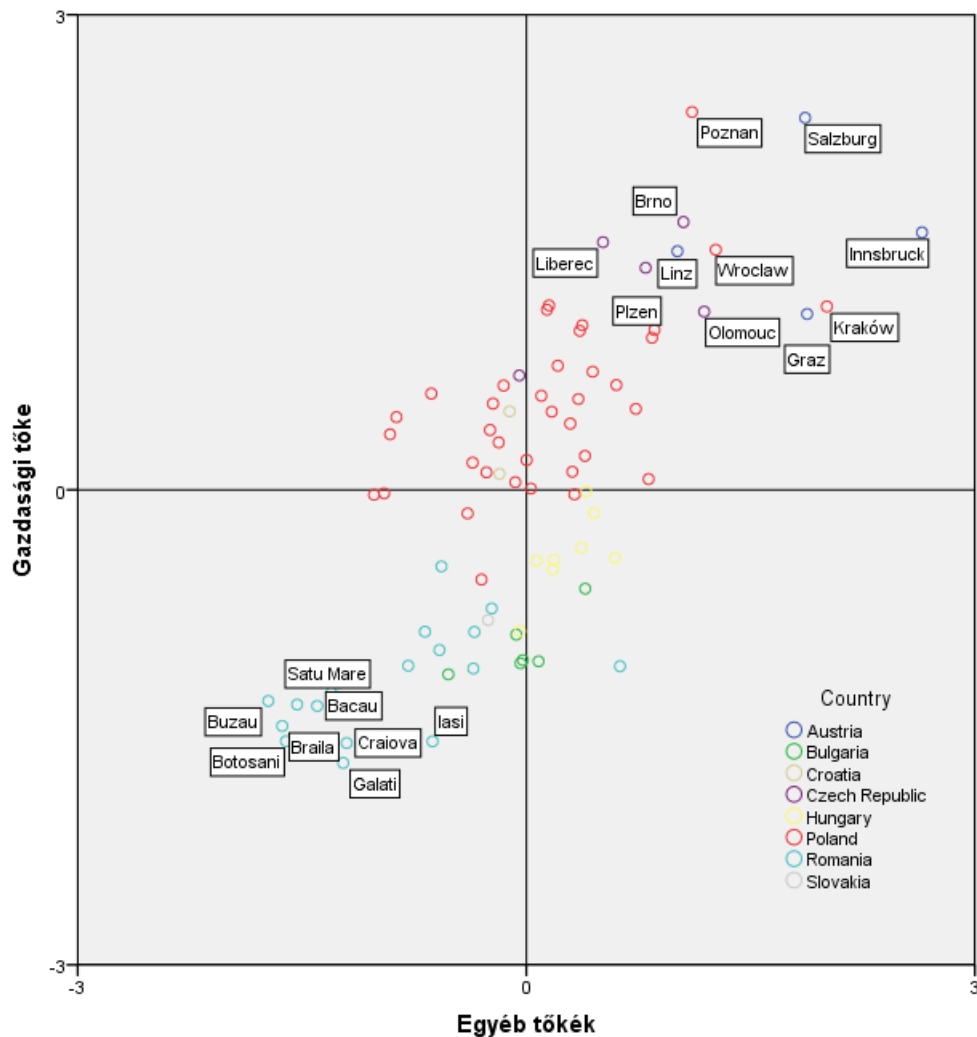

Gazdasági	Humán
Gazdasági szervezetek	Intézményi háttér
Szolgáltatások	K+F és high-tech ágazatok
Idegenforgalom	Munkaerő képzettsége
Társadalmi	Kulturális
Demográfiai folyamatok	Intézmények megléte
Civil szervezetek	Kulturális fogyasztás
Aktivitás, részvétel	

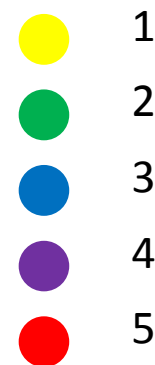
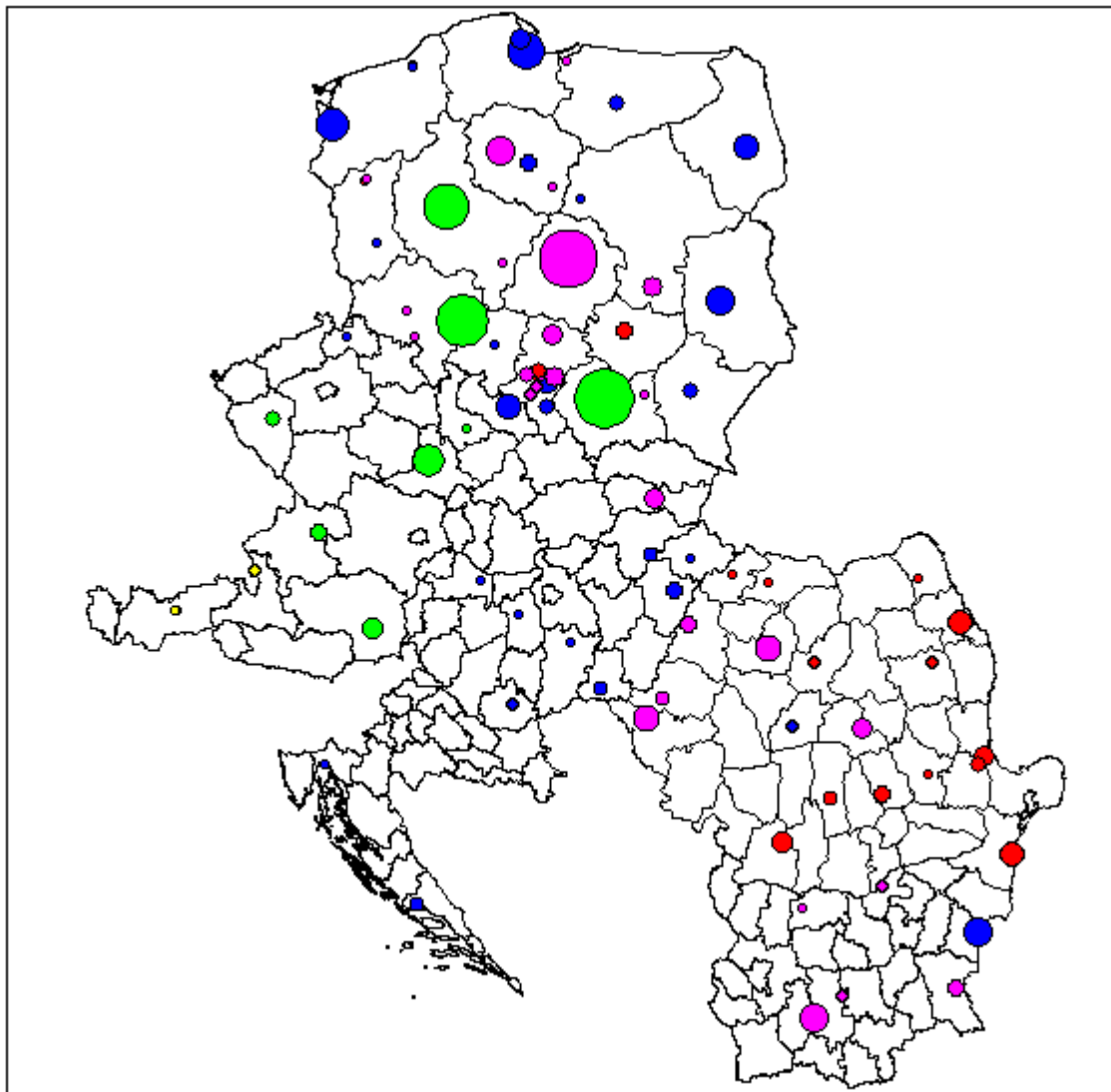
legmagasabb	pont	legalacsonyabb	pont
Salzburg	14,07	Pitesti	-5,50
Innsbruck	14,05	Baia Mare	-5,73
Graz	9,71	Ploiesti	-5,73
Krakkó	7,72	Craiova	-5,82
Brno	5,92	Galati	-6,26
Poznan	5,87	Bacau	-6,39
Linz	5,48	Satu Mare	-6,39
Wroclaw	5,36	Botosani	-6,74
Olomouc	5,07	Braila	-7,17
Plzen	4,85	Buzau	-7,57

A regionális központok erőssorrendje

- 1. klaszter (2 város): A kulturális és intézményi tőke kimagasló mértéke**
- 2. klaszter (8 város): A központi funkciók teljes skáláját birtokló, és kiegyensúlyozott tőkekészlettel rendelkező városok.**
- 3. klaszter (29 város): Megfelelő gazdasági potenciál, az immateriális erőforrások alacsony mértékű diverzifikációjával.**
- 4. klaszter (27 város): Városok elégtelen immateriális erőforrásokkal.**
- 5. klaszter (15 város): Leszakadók, szignifikánsan átlag alatti pozíciók minden dimenzióban.**

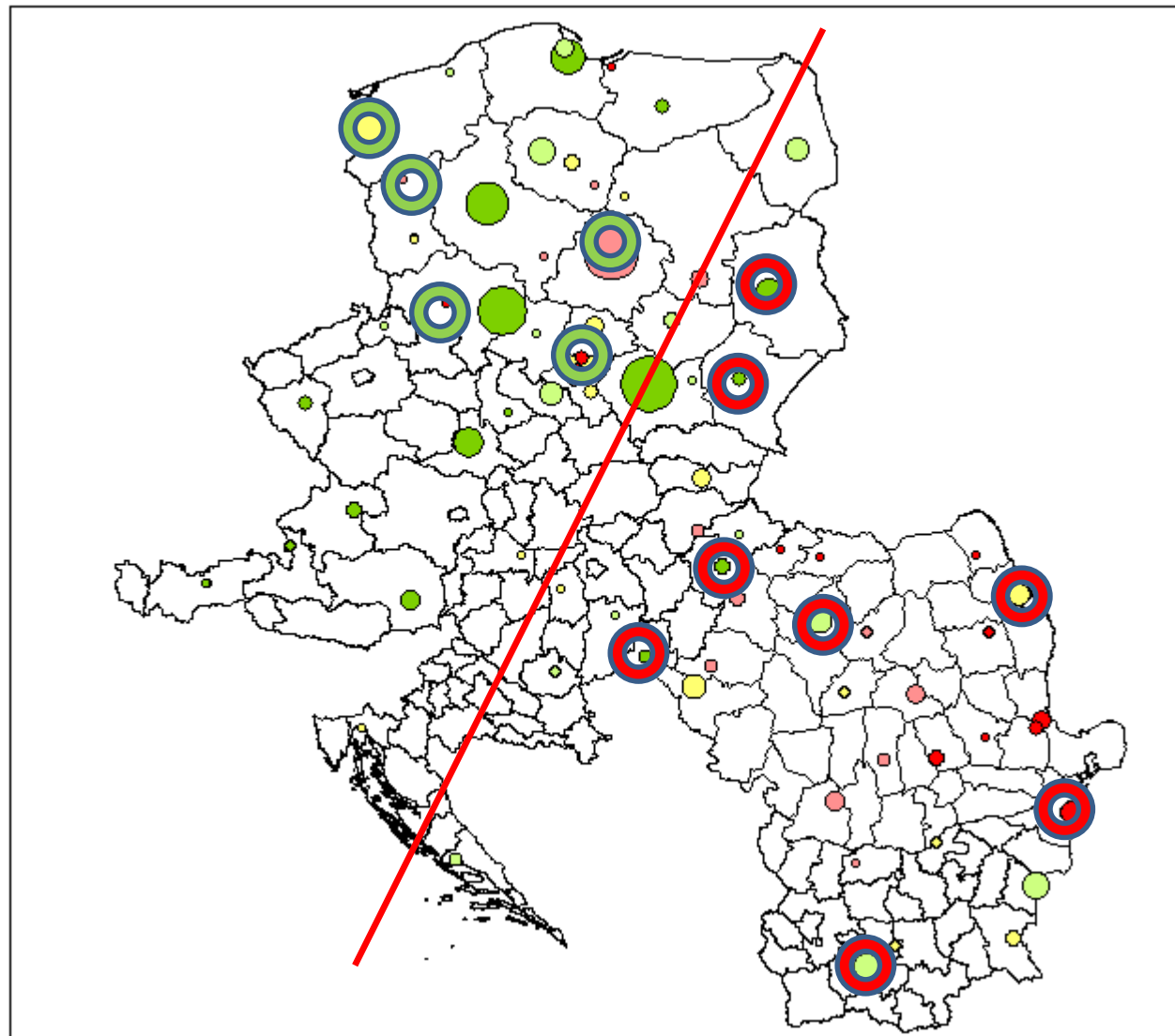
Általánosítható tendenciák:

- Mérethatás
- „Nemzeti” hatás
- Nyugat-kelet lejtő

Egyedi irányok:

- A hazai városhálózatban tapasztalható féloldalasság a makro-regionális térben is fennáll

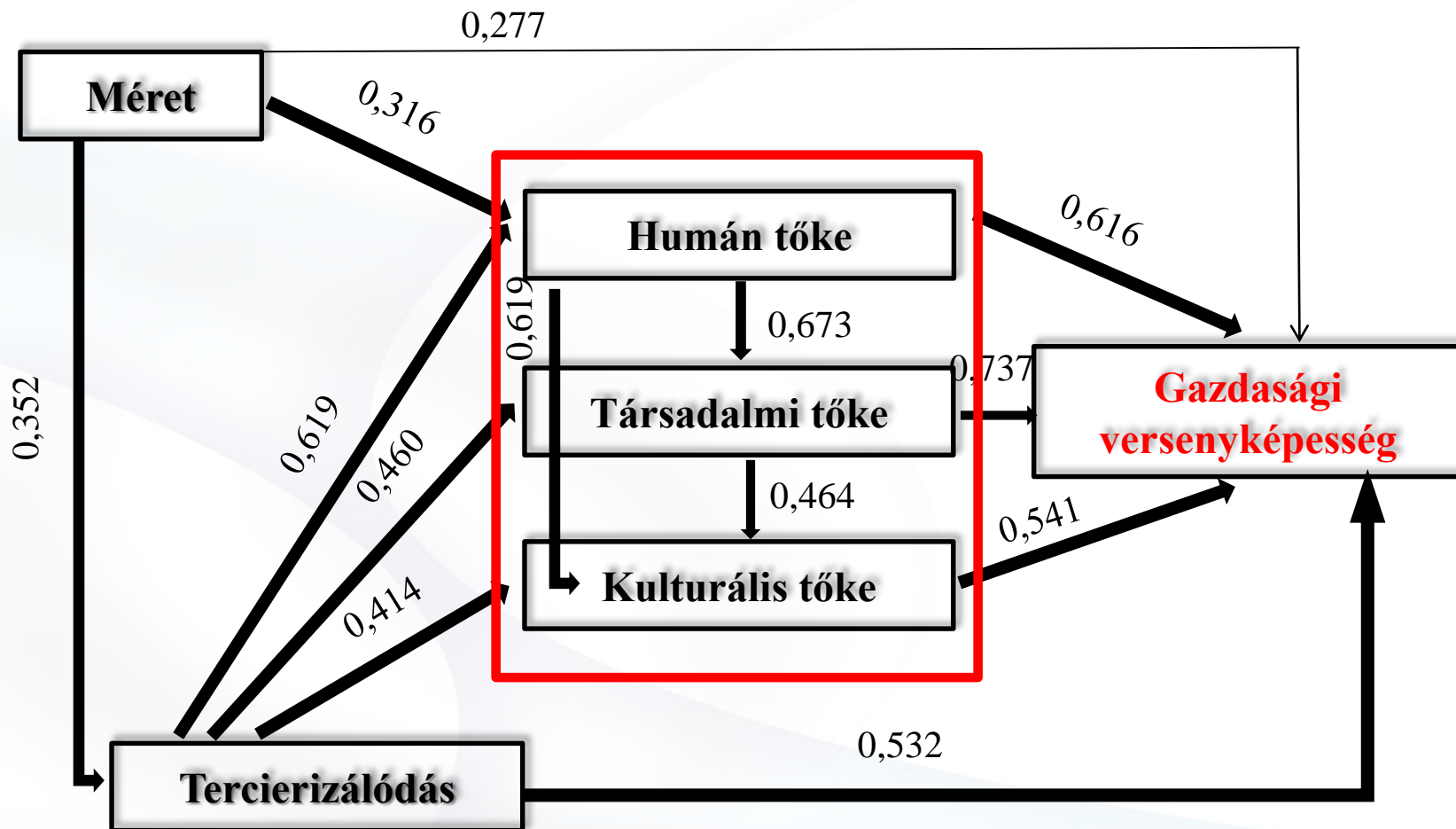
Egyensúlytalan fejlődés – nyugat-kelet lejtő

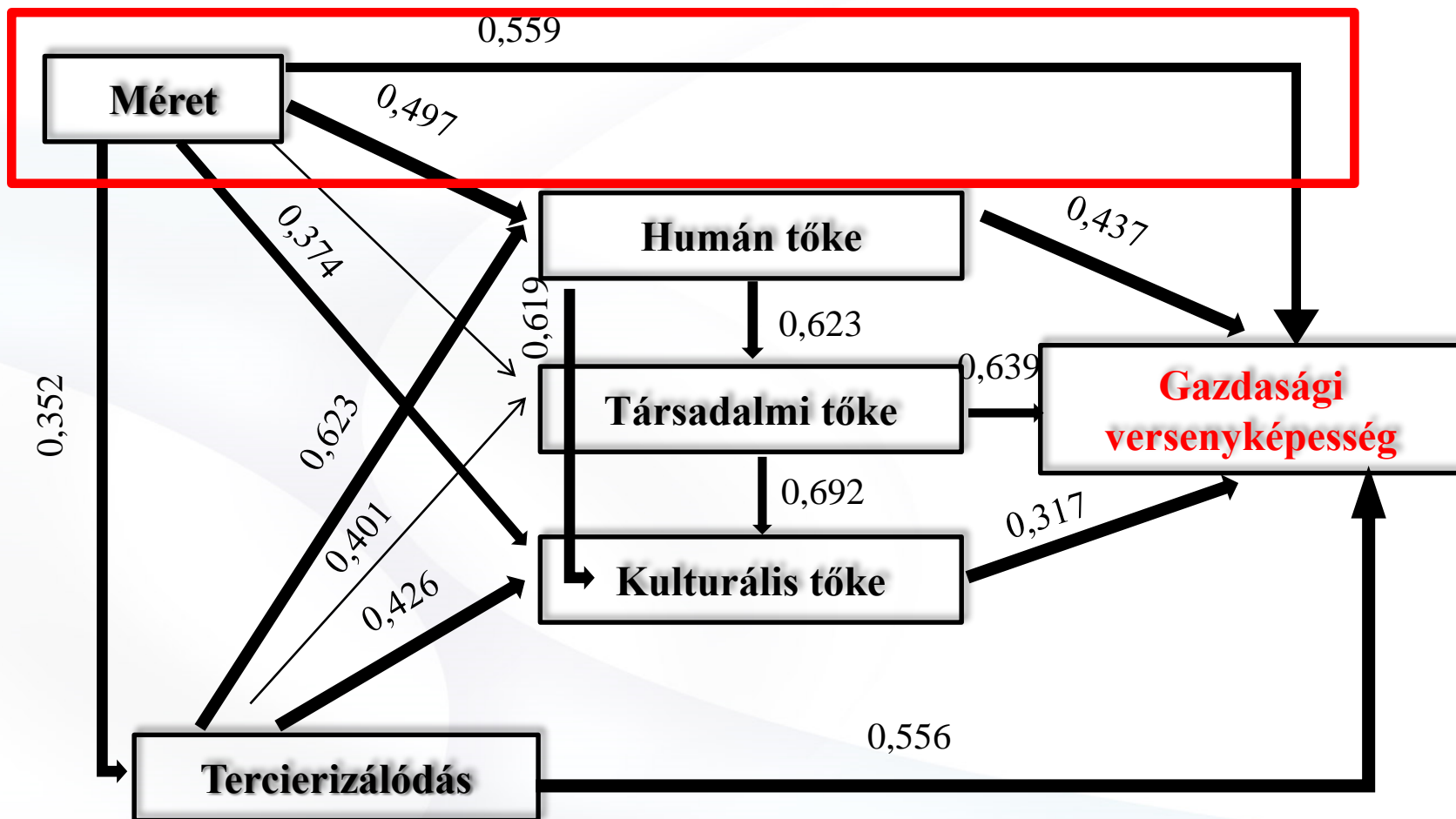
A tőkekészlet „nemzeti” sajátosságai

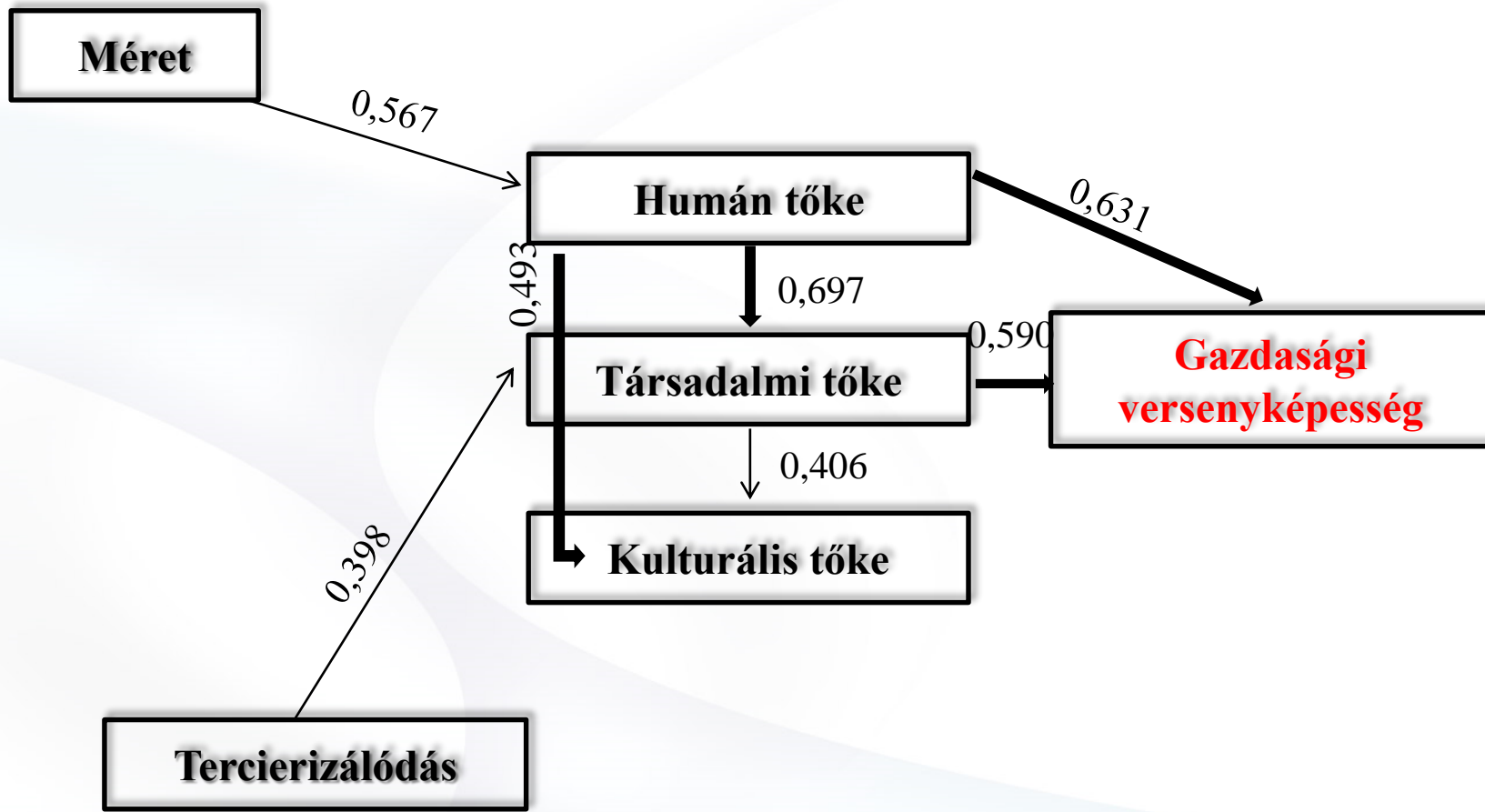
A versenyképességre ható tényezők – teljes modell

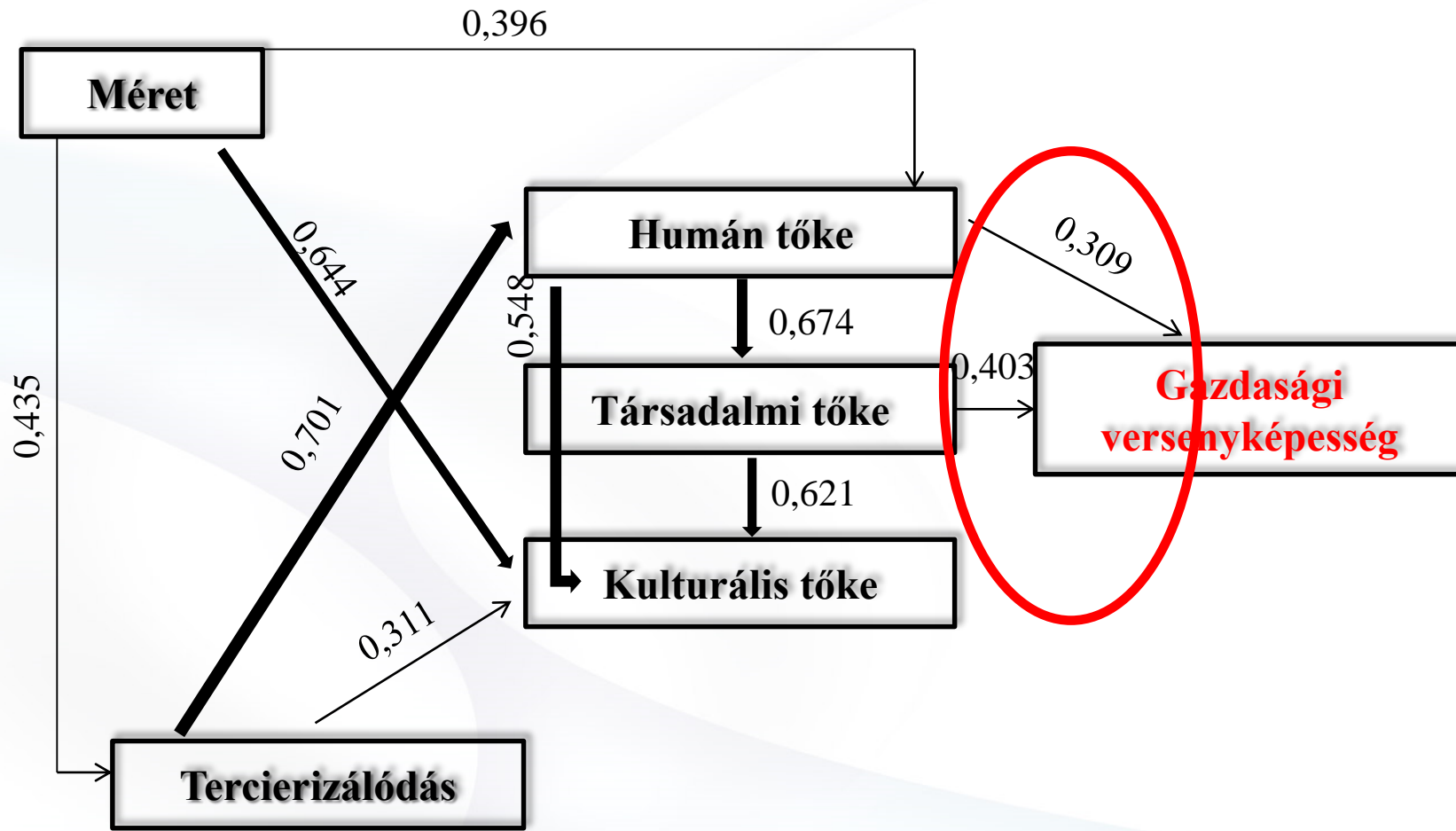
A versenyképességre ható tényezők – Lengyelország

A versenyképességre ható tényezők – Románia

A versenyképességre ható tényezők – Magyarország

Vizsgálati irányok:

- A kvantifikálható tőketípusok minden dimenziójának mérése
- Funkcionális városi térségek, mint vizsgálati alapegységek
- Teljes idősorok használata a fejlődési pályák dinamikájának feltérképezéséhez

„Alapanyag” és módszerek:

- Idősoros adatbázis összeállítása
- Kvalitatív vizsgálati módszerek alkalmazása az interakciós közegek és médiumok vizsgálatához
- Az adatminőség javítása

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

Páthy Ádám
pathya@rkk.hu